

vi have gjort det i flere Aar. Og uagtet de store Udgifter, det krævede, saae vi dog, at fordi man ønskede i sin Tid at faae den svenske og norske Trafik ad den Vej, gik Rigsdagen samme Aar et Skridt videre, idet den ogsaa saae frem i Tiden, og bevilgede Regjeringen Pengene til at etablere en Dampskibsforbindelse over Gøteborg, som har udviklet sig Dag for Dag. Den medfører sandsynligvis endnu Udgifter, men er for Omsetningsforholdene, hvad der statistisk vil kunne paavises, et overordentlig stort Gode. Det er en sund og forstandig Fremtidstanke; thi det er ganske vist, at Gøteborg vil blive et Knudepunkt for det nordlige og mellemste Sverrig. To Stambaner udmunde her, og ligeledes udmunder her den norske Bane, altsaa er det et af Centralhovedpunkterne for den svenske Trafik, der utvivlsomt burde grædes, og uagtet Broen ikke var færdig, og uagtet der maatte anvendes 1 Million paa Bygningen af den, fulgte Rigsdagen og Regjeringen med et aabent Blik for, at man ikke bør komme bagefter de Andre, men forberede sig saaledes, at man kan konkurrere med andre Linier og yde de bedste, hurtigste og sikreste Forbindelser for at sikre sig en saadan Trafik. Altkurat det Samme er Regjeringens Tanke med at etablere en Dampfergeforbindelse over Storebelt. Det er utvivlsomt, at den svenske Trafik, naar der kan ydes den en saadan Tilfirkning, at man fra Sverrig kan eventualiter føre sine Varer fra hvilket som helst Punkt til det vestlige Europa uden Omladning, vil søge denne Vej, som alene kan yde en saadan Fordel; thi alle de Farvande, der omgive Sverrig, ere saa brede, at der ikke ellers kan ydes Sverrig denne Fordel ved Transport af Gods. Jeg anser det ogsaa for klokest og fremsynet, at man itide søger at faae denne Vej indrettet, og derved viser, at der gennem en Dampferge kan skaffes en direkte Forbindelse over Baudet uden Omladning, idet der bygges Linier paa Hundreder og atter Hundreder Mile i Sverrig, som ville føre til en Trafik, der vil komme til at gaa herover. — Der er endnu det Punkt tilbage, som ogsaa indeholdes i denne Lov, at vi maa sørge for at arbejde hen til, at der ingen Konkurrenter bliver med denne Linie. En af de væsentligste Konkurrenter kan fremkomme ved Ønstet om at etablere en direkte Forbindelse mellem Sverrig og Preussen, denne Forbindelse mellem Øst og Ankona, som blev nævnt af det ærede Medlem (G. Petersen). Det er jo en bekendt Sag, at Ønstet om at faae en saadan Forbindelse istand gik ynkelig itu forrige Aar, men Tanken er ikke

opgivet. Derfor vil det, ligesom vi maa have et aabent Øie for Forholdene i Besteuropa, være rigtigt at vise Fremsynethed ogsaa med Hensyn til Østeuropa; vi bør ikke alene se hen til Berlin, Preussen og Østerrig, men ogsaa til Rusland, som Aar for Aar faar lange Jernbanestrækninger. Derfor maa vi være saa forsynlige at sikre os denne Trafik og ikke lade Andre aabne Konkurrencebaner, som gjøre, at vi komme til at ligge udenfor, især naar vi kunne skabe en Forbindelse for, hvad der sammenligningsvis med, hvad vi ellers anvende paa Jernbaner, er en forholdsvis ringe Sum; thi hvad er det, der her er Tale om? Der er Tale om en Million Rigsdaler, hvorfor der stilles en Garantifond, der vel ikke er saa overordentlig stor, men som dog maa siges at være temmelig stor med Hensyn til Sikkring af, at denne gode Vej ikke vil paaføre Staten overordentlige Udgifter. Og naar det ærede Medlem har vist hen til, at man maatte have Sikkerhed for at faae en Dampfergeforbindelse med Lydsland, saa mener jeg, at Dampfergeforbindelsen her maa være det sidste Tilknætningspunkt, som ikke vil komme tilstede, før vi have Sikkerhed for at kunne faae Havn og Jernbane. Hvorledes skulde det være muligt at opnaa nogen Sikkerhed for at faae en Dampfergeforbindelse, naar Regjeringen ikke stod med en Bemyndigelse i sin Haand til at faae Havn og Jernbane bragte tilstede? Det vilde være en ligefrem Umulighed, det vilde være en Fordring, som man aldrig kunde vente, at se fyldestgjort. Derhos skal jeg endnu henlede Opmærksomheden paa, at naar man er i Warnemünde, eller for Dieblikket i Rostock, er Veien til Lybeck og Hamborg lige saa hurtig, nem og direkte, som naar vi fra Korsør gaa til Kiel og Hamburg. Det vil ikke affjære os fra vor vestlige Forbindelse. Vor vestlige Forbindelse bliver derved i en enhver Henseende lige saa god; men vi opnaa en overordentlig Fordel med Hensyn til den østlige Forbindelse og sikre os en Trafik, som jeg antager, at der er god Grund til at ønske og søge at bevare for os.

Octavius Hansen: Jeg er enig med den ærede Indenrigsminister i, hvad han udtalte, og hvad der ogsaa er udtalt i Motiverne til Lovforslaget, at det er en overmaade vigtig Linie, der her er Tale om at faae Staten til at garantere, nemlig en Linie fra Gjedser over Warnemünde til Berlin og derfra til det vestlige Europa. Det er ogsaa ganske vist, hvad den ærede Minister ligeledes udtalte, at det ikke alene er for vor Kommunikation med Berlin og det vestlige Europa,